emcdda.europa.eu

Τα ναρκωτικά στο προσκήνιο

Δελτίο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας

ISSN 1681-6331

Παραισθησιογόνα μανιτάρια: η ηλεκτρονική εποχή αντιμέτωπη με την πρόκληση των φυσικών ουσιών

Την τελευταία δεκαετία, το ενδιαφέρον των μέσων ενημέρωσης για τη χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών προσέλκυσε, αφενός, η ανοιχτή εμπορική τους προώθηση και, αφετέρου, οι αλλαγές στη νομοθεσία ορισμένων χωρών για την απαγόρευση της εμπορικής τους διάθεσης.

Οι τυποποιημένες επιδημιολογικές μέθοδοι για την παρακολούθηση των νέων τάσεων μπορεί να είναι χρονοβόρες, ενώ έχει διαπιστωθεί ότι χρειάζεται η συνδρομή πιο ευαίσθητων μεθόδων. Η πρόκληση συνίσταται στον προσδιορισμό των νέων τάσεων στη χρήση ναρκωτικών, οι οποίες είθισται να εμφανίζονται μεταξύ μικρών υποπληθυσμών ή σε περιορισμένης έκτασης γεωγραφικές περιοχές, σε συνδυασμό με την εκτίμηση των δυνατοτήτων τους για μεγαλύτερη εξάπλωση. Οι πηγές πληροφόρησης στον συγκεκριμένο τομέα ποικίλλουν, από αναφορές στο Διαδίκτυο και άλλα μέσα έως την ιατροδικαστική ανάλυση, πρακτική και έρευνα. Στο παρόν ενημερωτικό δελτίο για θέματα πολιτικής παρέχεται μια επισκόπηση των πληροφοριών σχετικά με τη χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών και αντλούνται παραδείγματα πολιτικής. Παράλληλα προσδιορίζονται οι παράγοντες που συνετέλεσαν τόσο στην ενίσχυση όσο και στη διαμόρφωση της τάσης για χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και στις αρχές της δεκαετίας του 2000, σε συνδυασμό με τους παράγοντες που λειτούργησαν ανασταλτικά για τη μεγαλύτερη εξάπλωσή τους.

Τα παραισθησιογόνα είναι μια διαφοροποιημένη, από χημικής άποψης, κατηγορία ναρκωτικών τα οποία χαρακτηρίζονται από την ιδιότητά τους να επιδρούν παραμορφωτικά στις αισθήσεις και να μεταβάλλουν σημαντικά τη διάθεση και τη σκέψη. Φυσικά παραισθησιογόνα υπάρχουν σε περισσότερα από 100 είδη μανιταριών, η πλειοψηφία των οποίων περιέχει τα δραστικά συστατικά ψιλοκυβίνη και ψιλοκίνη, τα οποία είναι υπεύθυνα για την παραισθησιογόνο επίδραση. Σχεδόν όλα τα μανιτάρια που περιέχουν ψυλοκυβίνη είναι μικρά μανιτάρια καφέ ή καστανόχρυσου χρώματος τα οποία μοιάζουν με μεγάλο αριθμό μη ψυχοδραστικών, ακατάλληλων προς βρώση ή δηλητηριωδών αυτοφυών μανιταριών.

Αν και η ψιλοκυβίνη και η ψιλοκίνη (ή ψιλοσίνη) τελούν υπό αυστηρότατο διεθνή έλεγχο, η νομοθεσία ορισμένων χωρών είναι ασαφής ως προς τα μανιτάρια που περιέχουν τις ουσίες αυτές. Από την ασάφεια αυτή επωφελήθηκαν τα σημεία λιανικής πώλησης μανιταριών, ενώ δημιουργήθηκαν κωλύματα στην ανάπτυξη μηχανισμών ελέγχου των πωλήσεων.

Ορισμοί

Παραισθησιογόνα μανιτάρια, γνωστά κοινώς ως «μαγικά μανιτάρια»: Βασικό θέμα του παρόντος ενημερωτικού δελτίου για θέματα πολιτικής είναι τα είδη που περιέχουν ψιλοκυβίνη και ψιλοκίνη. Αυτά είναι τα είδη που χρησιμοποιούνται συνηθέστερα για τις ψυχοδραστικές τους ιδιότητες. Άλλα είδη παραισθησιογόνων μανιταριών, όπως ο αμανίτης ο μυιοκτόνος, περιέχουν ως δραστικά συστατικά τη μουσκιμόλη και το ιβοτενικό οξύ. Τα είδη που περιέχουν μουσκιμόλη είναι δηλητηριώδη και έχουν μεγάλο βαθμό συγγένειας με τα άκρως τοξικά είδη.

Smart shops: Καταστήματα τα οποία εξειδικεύονται στην πώληση «φυσικών» ψυχοδραστικών ουσιών, σχετικής βιβλιογραφίας και συνέργων.

Βασικά ζητήματα με μια ματιά

1. Η χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών είναι περισσότερο διαδεδομένη μεταξύ ατόμων νεαρής ηλικίας που έχουν ήδη κάνει χρήση άλλων παράνομων ναρκωτικών απ' ό,τι μεταξύ νεαρών ατόμων που δεν έχουν κάνει χρήση. Δεδομένου ότι τα άτομα νεαρής ηλικίας που παρακολουθούν φεστιβάλ μουσικής και χορευτικές εκδηλώσεις ηλεκτρονικής μουσικής αναφέρουν υψηλότερα επίπεδα χρήσης ναρκωτικών απ' ό,τι ο γενικός ή ο μαθητικός πληθυσμός, οι χρήστες παραισθησιογόνων μανιταριών συναντώνται πιθανότερα σε αυτούς τους χώρους.
2. Η πώληση παραισθησιογόνων μανιταριών από ειδικά καταστήματα (smart shops) και υπαίθριους πάγκους στις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται ότι έχει διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό τη χρήση τους. Τα συγκεκριμένα σημεία λιανικής πώλησης παρείχαν εύκολη πρόσβαση στα παραισθησιογόνα μανιτάρια στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και στις αρχές της δεκαετίας του 2000.
3. Σε μια πρόσφατη διαδικτυακή έρευνα εντοπίστηκαν 39 ηλεκτρονικά καταστήματα πώλησης προϊόντων παραισθησιογόνων μανιταριών. Πολλά από τα καταστήματα αυτά απευθύνονται σε ένα διεθνές πελατολόγιο, παρουσιάζοντας τα προϊόντα τους σε πολλές γλώσσες και παρέχοντας τη δυνατότητα διεθνούς αποστολής. Αξιοσημείωτες ήταν οι διαφορές που παρατηρήθηκαν στο εύρος και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους των πωλούμενων προϊόντων για την υγεία.
4. Ο αριθμός των αναφερόμενων θανατηφόρων και μη θανατηφόρων έκτακτων περιστατικών λόγω χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών είναι μικρός. Η χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών συνδέεται ως επί το πλείστον με κινδύνους για την ψυχική υγεία και ένα σημαντικό ποσοστό των χρηστών ενδέχεται να παρουσιάσει κρίση πανικού.
5. Τα εγγενή χαρακτηριστικά της χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών (π.χ. ναυτία, κρίσεις πανικού και απρόβλεπτες επιδράσεις), καθώς και οι κοινωνικοί περιορισμοί που επιβάλλονται στους νεαρούς πειραματιζόμενους χρήστες (π.χ. η ανάγκη για ένα ασφαλές περιβάλλον όπου μειώνεται ο κίνδυνος) μπορούν να επιδράσουν ανασταλτικά στη συστηματική ή συχνή χρήση.
6. Έξι κράτη μέλη της ΕΕ επέβαλαν από το 2001 πιο αυστηρή νομοθεσία για τα μανιτάρια ανταποκρινόμενα στις ανησυχίες σχετικά με την επικράτηση της χρήσης. Μπορεί η νέα νομοθεσία να είχε αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα μανιταριών καθώς και στον συνολικό όγκο των διαδικτυακών πωλήσεων, εντούτοις υπάρχουν ενδείξεις ότι τα ηλεκτρονικά σημεία πώλησης στράφηκαν σε μη ελεγχόμενα και ενδεχομένως πιο τοξικά εναλλακτικά προϊόντα.

Ποιοι είναι οι καταναλωτές;

Στην Ευρώπη, η χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών σε χώρους διασκέδασης εμφανίστηκε για πρώτη φορά στα τέλη της δεκαετίας του 1950, όμως η διάδοσή τους την εποχή εκείνη περιοριζόταν σε μικρές κλειστές ομάδες (όπως οι ποιητές του κινήματος των μπιτ). Η διάδοση των παραισθησιογόνων μανιταριών μεταξύ των χρηστών ναρκωτικών σε χώρους διασκέδασης ήταν αρχικά σταδιακή, έως ότου τα ειδικά καταστήματα (smart shops) και οι υπαίθριοι πάγκοι παρείχαν ένα μέσο ταχύτερης διάδοσης, στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και στις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Σε σύγκριση με την κάνναβη, τη συχνότερα χρησιμοποιούμενη παράνομη ουσία στην ΕΕ, οι χρήστες παραισθησιογόνων μανιταριών είναι πολύ λιγότεροι. Μεταξύ των νεαρών ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών σε 12 κράτη μέλη της ΕΕ, το ποσοστό των ατόμων που έκαναν χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών έστω και μία φορά στη ζωή τους κυμαίνεται από επίπεδα χαμηλότερα του 1 μέχρι 8 %. Μεταξύ των μαθητών ηλικίας 15 έως 16 ετών, ο πειραματισμός με παραισθησιογόνα ναρκωτικά κυμαίνεται σε ορισμένες χώρες σε επίπεδα παρόμοια με αυτά της ουσίας «έκσταση». Οι αναφορές επαναλαμβανόμενης ή συστηματικής χρήσης μανιταριών είναι κατά πολύ λιγότερες από τις αναφορές της χρήσης διεγερτικών όπως η κοκαΐνη και οι αμφεταμίνες. Όπως συμβαίνει και με το LSD, το έτερο σημαντικό ναρκωτικό στην κατηγορία των παραισθησιογόνων, τα νεαρά άτομα που πειραματίζονται με τα μανιτάρια δεν γίνονται συνήθως συχνοί ή συστηματικοί χρήστες.

Σύμφωνα με έρευνες για τα ναρκωτικά οι οποίες διεξήχθησαν σε φεστιβάλ μουσικής και σε χορευτικές εκδηλώσεις ηλεκτρονικής μουσικής, η επικράτηση της χρήσης παράνομων ναρκωτικών είναι συστηματικά υψηλότερη στους συγκεκριμένους χώρους από ό,τι στον γενικό ή τον μαθητικό πληθυσμό, ενώ η χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών είναι περισσότερο διαδεδομένη στα άτομα νεαρής ηλικίας τα οποία έχουν κάνει ήδη χρήση παράνομων ναρκωτικών απ' ό,τι στα νεαρά άτομα που δεν έχουν κάνει χρήση. Η συγκρισιμότητα μεταξύ αυτών των τύπων έρευνας είναι μικρή και τα συμπεράσματα σχετικά με τις τάσεις πρέπει να εξάγονται με επιφύλαξη. Τα στοιχεία από τις Κάτω Χώρες υποδεικνύουν μια σταθεροποίηση της τάσης μεταξύ του 2000 και του 2005, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία από το Ηνωμένο Βασίλειο, μεταξύ του 2002 και του 2004 σημειώθηκε σημαντική αύξηση.

Διαθεσιμότητα

Τα παραισθησιογόνα μανιτάρια είναι αυτοφυή σε πολλές περιοχές της Ευρώπης, σύμφωνα όμως με τα διαθέσιμα στοιχεία τα μανιτάρια που χρησιμοποιούνται για τις ψυχοδραστικές τους ιδιότητες προέρχονται στην πλειονότητά τους από καλλιέργειες και δεν συλλέγονται στην αυτοφυή τους μορφή. Τα μανιτάρια πωλούνται νωπά ή αποξηραμένα αλλά και για κατ' οίκον καλλιέργεια με τη βοήθεια σχετικού έντυπου υλικού, σπόρων και συσκευασιών καλλιέργειας. Σύμφωνα με τις έρευνες του ευρωπαϊκού προγράμματος ερευνών στον μαθητικό πληθυσμό σχετικά με το αλκοόλ και τα άλλα ναρκωτικά (ESPAD) οι οποίες διεξήχθησαν το 2003, το 4 έως 28 % των μαθητών ηλικίας 15 έως 16 ετών πιστεύουν ότι η πρόσβαση στα παραισθησιογόνα μανιτάρια είναι «πολύ» ή «αρκετά εύκολη». Εύκολη πρόσβαση στα παραισθησιογόνα μανιτάρια αναφέρουν σε ποσοστό κάτω του 10 % μαθητές σε Κύπρο, Φινλανδία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λεττονία, Λιθουανία, Ρουμανία και Τουρκία και άνω του 20 % μαθητές από την Τσεχική Δημοκρατία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Πολωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η πώληση παραισθησιογόνων μανιταριών από ειδικά καταστήματα (smart shops) και υπαίθριους πάγκους στις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο φαίνεται πως διευκόλυνε σημαντικά τη χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Αν και δεν διατίθενται επακριβή αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τα έσοδα από τις πωλήσεις παραισθησιογόνων μανιταριών σε σημεία λιανικής πώλησης, τα στοιχεία που προέρχονται ως επί το πλείστον από τις δύο αυτές χώρες είναι ενδεικτικά του οικονομικού ενδιαφέροντος για την προώθηση του προϊόντος αυτού. Για παράδειγμα, εκτιμάται ότι το 2000 οι πωλήσεις «μαγικών» μανιταριών αντιστοιχούσαν στο 50 % του κύκλου εργασιών των ειδικών καταστημάτων πώλησής τους (smart shops). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι εισπράξεις του Υπουργείου Οικονομικών από τη φορολογία επί των πωλήσεων παραισθησιογόνων μανιταριών αντιστοιχούσαν, πριν από τον Ιούλιο του 2005, στις 175 000 λίρες στερλίνες (255 421 EUR) κατ' έτος, επί ετήσιου κύκλου εργασιών αξίας 1 εκατ. λιρών στερλινών (1,46 εκατ. EUR) περίπου.

Τα παραισθησιογόνα μανιτάρια ήταν από τις πρώτες ψυχοδραστικές ουσίες που κατανάλωσε ο άνθρωπος. Σήμερα θέτουν ενώπιόν μας ένα καινούργιο δίλημμα — πώς μπορούμε να ελέγξουμε αποτελεσματικά τη διακίνηση μιας πολυσύνθετης κατηγορίας φυσικών προϊόντων τα οποία προωθούνται και πωλούνται σε μια παγκόσμια, πλέον, αγορά, στο πλαίσιο της οποίας η ανάληψη ρυθμιστικών δράσεων μπορεί απλά να καταλήξει στη μεταστροφή των προμηθευτών σε εναλλακτικά και, ενδεχομένως, ακόμη πιο επιβλαβή προϊόντα;

Wolfgang Götz, Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ)

Πέραν των καταστημάτων λιανικής πώλησης, αύξηση σημειώθηκε και στον αριθμό των διαδικτυακών ειδικών καταστημάτων (smart shops). Το 2006, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) εντόπισε συνολικό αριθμό 39 διαδικτυακών καταστημάτων πώλησης προϊόντων παραισθησιογόνων μανιταριών, τα οποία εδρεύουν στην πλειονότητά τους (31 καταστήματα ή 82 %) στις Κάτω Χώρες. Οι υπόλοιπες ιστοσελίδες περιλάμβαναν τέσσερα αυστριακά διαδικτυακά καταστήματα, δύο γερμανικές ιστοσελίδες, μια βρετανική ιστοσελίδα συνδεδεμένη με ένα ολλανδικό διαδικτυακό κατάστημα και μια πολωνική ιστοσελίδα. Αρκετές ιστοσελίδες ήταν πολύγλωσσες (αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά) και η πλειοψηφία παρείχε δυνατότητα διεθνούς αποστολής.

Οι πληροφορίες που παρέχουν τα διαδικτυακά καταστήματα σχετικά με τους κινδύνους της χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών για την υγεία ποικίλλουν. Τα περισσότερα παρέχουν προειδοποιήσεις σχετικά με τη χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών σε συνδυασμό με φαρμακευτική αγωγή ή με αλκοόλ και άλλα ναρκωτικά. Εντούτοις, ένα στα τρία καταστήματα δεν παρέχει καμία προειδοποίηση σχετικά με τους κινδύνους της χρήσης παραισθησιογόνων για τους πάσχοντες από κατάθλιψη ή ψυχώσεις και μόνο τα μισά από αυτά παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη δόση και με πρακτικές ασφαλούς χρήσης.

Κίνδυνοι για την υγεία

Ο αριθμός αναφορών θανατηφόρων και μη θανατηφόρων εκτάκτων περιστατικών είναι ιδιαίτερα μικρός. Οι φυσιολογικές επιδράσεις είναι, κατά κανόνα, βραχείας διάρκειας και αμελητέας σοβαρότητας και

ενδέχεται να περιλαμβάνουν ζάλη, ναυτία, αδυναμία, μυαλγία, τρόμο, κοιλιακό άλγος, διαστολή της κόρης (μυδρίαση), ήπια έως μέτρια αύξηση του καρδιακού και του αναπνευστικού ρυθμού (ταχυκαρδία, ταχύπνοια) και αύξηση της αρτηριακής πίεσης. Ωστόσο έχουν καταγραφεί και έντονα σωματικά συμπτώματα όπως σοβαρό στομαχικό άλγος, επίμονος εμετός και διάρροια.

Η οξεία τοξικότητα της ψιλοκυβίνης θεωρείται χαμηλή, εκτίμηση η οποία ενισχύεται από το γεγονός ότι οι αναφορές θανατηφόρας δηλητηρίασης από παραισθησιογόνα μανιτάρια είναι σπάνιες. Δηλητηρίαση μπορεί να προκύψει από την κατανάλωση αυτοφυών μανιταριών όταν αντί για παραισθησιογόνα μανιτάρια συλλέγονται, κατά λάθος, τοξικά είδη.

Η χρήση παραισθησιογόνων μανιταριών συνδέεται συχνότερα με κινδύνους για την ψυχική υγεία. Μολονότι το ποσοστό των χρηστών που έχει βιώσει «άσχημα ταξίδια» δεν είναι γνωστό, η συγκεκριμένη κατηγορία χρηστών έχει τις περισσότερες πιθανότητες να καταφύγει σε υπηρεσίες επείγουσας περίθαλψης. Στις περιπτώσεις αυτές, τα άτομα που έχουν υποστεί τοξίκωση βρίσκονται συνήθως σε κατάσταση έντονου άγχους, σοβαρής ταραχής, σύγχυσης και αποπροσανατολισμού, συνοδευόμενη από διαταραχές της συγκέντρωσης και της κρίσης. Σε σοβαρά περιστατικά, είναι πιθανή η εμφάνιση οξέων ψυχωσικών επεισοδίων, τα οποία εκδηλώνονται, μεταξύ άλλων, ως περίεργες και τρομακτικές εικόνες, σοβαρή παράνοια και πλήρης απώλεια της επαφής με την πραγματικότητα, με ενδεχόμενες συνέπειες ατυχήματα, αυτοτραυματισμούς και απόπειρες αυτοκτονίας. Παρά το γεγονός ότι πολλά προγράμματα πρόληψης, στην προσπάθειά τους να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση, παρέχουν μαζί με τις πληροφορίες για άλλα ναρκωτικά και πληροφορίες σχετικά με τα παραισθησιογόνα μανιτάρια, δεν φαίνεται να υπάρχει εξειδικευμένη πληροφόρηση για τους επαγγελματίες που βοηθούν τους νέους. Αντιθέτως, υπάρχουν αρκετές ιστοσελίδες με πληροφορίες σχετικά με τα παραισθησιογόνα μανιτάρια, οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από χρήστες και ομάδες άσκησης πίεσης.

Πρόσφατες αλλαγές στη νομοθεσία

Η ψιλοκυβίνη και η ψιλοκίνη (ή ψιλοσίνη) τελούν υπό έλεγχο βάσει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1971 για ψυχοτρόπους ουσίες και περιλαμβάνονται στο παράρτημα I αυτής, μολονότι ο τρόπος ταξινόμησης των μανιταριών που περιέχουν τις ουσίες αυτές δεν είναι πάντα σαφής. Από το 2001, έξι κράτη μέλη της ΕΕ κατέστησαν αυστηρότερη τη νομοθεσία που διέπει τα παραισθησιογόνα μανιτάρια, σε μια προσπάθεια να ανταποκριθούν στις ανησυχίες σχετικά με την επικράτηση της χρήσης: Δανία (2001), Κάτω Χώρες (2002), Γερμανία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο (2005) και Ιρλανδία (2006).

Η επιβολή νομοθεσίας κατά της χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών εμπεριέχει αρκετά προβλήματα για το νομοθέτη. Αφενός, προβάλλει σκόπιμο να αποφεύγεται η αναίτια δίωξη ιδιοκτητών αγροτεμαχίων στα οποία τα μανιτάρια αναπτύσσονται αυτοφυώς. Μία λύση ήταν η διατύπωση ότι τα μανιτάρια είναι παράνομα εφόσον έχουν υποβληθεί σε «επεξεργασία ή παρασκευή» (ιρλανδική και βρετανική νομοθεσία), γεγονός το οποίο υποδεικνύει την πρόθεση χρήσης. Ομοίως, βάσει απόφασης του ολλανδικού Ανώτατου Δικαστηρίου, τα μανιτάρια τελούν υπό έλεγχο εφόσον είναι «αποξηραμένα ή επεξεργασμένα». Καθώς, όμως, αυξήθηκε ο αριθμός των καταστημάτων (smart shops) που επωφελήθηκαν αυτού του κενού στη νομοθεσία προκειμένου να πωλούν νωπά μανιτάρια, το 2004 η βρετανική νομοθεσία (για παράδειγμα) συμπεριέλαβε και τη συσκευασία στον όρο «παρασκευή», για να τροποποιηθεί εν τέλει το 2005 και, έκτοτε, η εφαρμογή της καλύπτει τα παραισθησιογόνα μανιτάρια χωρίς αναφορά στη μορφή τους.

Στην Ελλάδα, στην Ιταλία, στην Κύπρο και τη Λιθουανία, η νομοθεσία περί ναρκωτικών περιλαμβάνει μια περιεκτική διατύπωση η οποία απαγορεύει την καλλιέργεια φυτών από τα οποία μπορούν να εξαχθούν ναρκωτικές ουσίες, αν και είναι αμφισβητήσιμο το κατά πόσον τα μανιτάρια είναι «φυτά» με την αυστηρή έννοια του όρου· εξ ου και η πρόσφατη τροπολογία της γερμανικής νομοθεσίας του 2005, βάσει της οποίας υιοθετήθηκε ο όρος «οργανικές» ουσίες αντί του όρου «φυτά και ζώα» που χρησιμοποιούνταν μέχρι πρότινος, ούτως ώστε να καλυφθεί πιθανό κενό της νομοθεσίας όσον αφορά τα μανιτάρια.

Οι αλλαγές στην νομοθεσία είχαν αντίκτυπο στη διαθεσιμότητα των παραισθησιογόνων μανιταριών καθώς και στον συνολικό όγκο των διαδικτυακών πωλήσεων. Σύμφωνα με μια ανάλυση των διαφόρων προϊόντων που προωθούνται από ηλεκτρονικά σημεία λιανικής πώλησης, από την απαγόρευση των παραισθησιογόνων μανιταριών στο Ηνωμένο Βασίλειο και έκτοτε, τα καταστήματα αυτά στράφηκαν στην πώληση νόμιμων μεν αλλά πιο τοξικών εναλλακτικών προϊόντων όπως ο αμανίτης ο μυικτόνος (Amanita muscaria) ή το συγγενικό του είδος, ο αμανίτης ο πάνθηρας (Amanita pantherina).

Η επικράτηση της χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών έστω και μία φορά στη διάρκεια της ζωής είναι υψηλότερη στα άτομα νεαρής ηλικίας που παρακολουθούν εκδηλώσεις χορευτικής μουσικής (θαμώνες νυχτερινών κέντρων) από ό,τι στον γενικό πληθυσμό

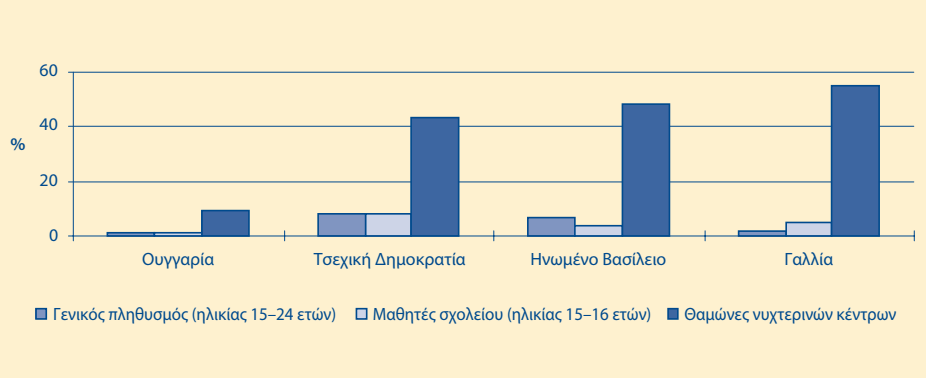

Σημειώσεις: Οι εκτιμήσεις για τους χώρους διασκέδασης προκύπτουν από δείγματα μη πιθανότητας βάσει ενός ευρέος φάσματος μεθόδων και πλαισίων δειγματοληψίας. Από αυτά τα δείγματα δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με την επικράτηση της χρήσης ναρκωτικών μεταξύ του ευρύτερου πληθυσμού των θαμώνων νυχτερινών κέντρων. Για αναλυτικά στοιχεία, βλ. EMCDDA (2006).

Πηγές: Hibell et al. (2004), ΕΚΠΝΤ (2006).

Τα ναρκωτικά στο προσκήνιο είναι μια σειρά δελτίων για θέματα πολιτικής που εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), με έδρα τη Λισαβόνα. Τα δελτία δημοσιεύονται τρεις φορές ετησίως στις 23 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στα τουρκικά και νορβηγικά. Γλώσσα πρωτοτύπου: αγγλικά. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε μέρους με αναφορά της πηγής.

Για δωρεάν συνδρομές απευθυνθείτε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στη διεύθυνση: publications@emcdda.europa.eu

Rua da Cruz de Santa Apolónia, 23-25, P-1149-045 Lisbon
Τηλ, (351) 218 11 30 00 • Φαξ (351) 218 13 17 11
info@emcdda.europa.eu • http://www.emcdda.europa.eu

TD-AD-07-001-GR-C

Παραισθησιογόνα μανιτάρια: η ηλεκτρονική εποχή αντιμέτωπη με την πρόκληση των φυσικών ουσιών

Ζητήματα πολιτικής

1. **Δεδομένων των σχετικά υψηλών επιπέδων χρήσης ναρκωτικών ουσιών από νεαρά άτομα σε χώρους μουσικών και χορευτικών εκδηλώσεων, τα συγκεκριμένα περιβάλλοντα παρέχουν αποτελεσματικές, ως προς το κόστος, δυνατότητες τόσο για πρόληψη όσο και για άλλες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη μείωση των κινδύνων της χρήσης παραισθησιογόνων μανιταριών για την υγεία.**
2. **Τα οικονομικά συμφέροντα των σημείων λιανικής πώλησης που προωθούν την πώληση παραισθησιογόνων μανιταριών είναι ένας σημαντικός παράγοντας που ευνοεί τη διάδοση του συγκεκριμένου προϊόντος.**
3. **ΙΤο Διαδίκτυο παρέχει αυξανόμενες δυνατότητες όχι μόνο για την προώθηση και την πώληση παραισθησιογόνων μανιταριών, αλλά και για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία.**
4. **Η παροχή ενημερωτικού υλικού ειδικά για τα μανιτάρια σε επαγγελματίες που βοηθούν τους νέους φαίνεται να είναι ελλιπής, γεγονός που συνδυάζεται με την έλλειψη υλικού για δυνητικούς χρήστες σχετικά με την πρόληψη ή τη μείωση των κινδύνων.**
5. **Το υλικό για την αποτελεσματική πρόληψη και την προαγωγή της υγείας μπορεί να καταρτιστεί ευκολότερα εάν γίνουν κατανοητές οι προσδοκίες των νεαρών ατόμων που είναι δυνητικοί καταναλωτές παραισθησιογόνων μανιταριών και εν συνεχεία μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες τους.**
6. **Αν και η ενίσχυση των μέτρων νομικού ελέγχου μπορεί να συμβάλει στον περιορισμό της χρήσης και της διαθεσιμότητας παραισθησιογόνων μανιταριών, απαιτείται στενή παρακολούθηση του αντίκτυπου τυχόν εφαρμοζόμενων μέτρων ούτως ώστε να αξιολογείται, αφενός, η αποτελεσματικότητά τους και να αποτρέπεται, αφετέρου, ο κίνδυνος απρόβλεπτων δυσμενών επιπτώσεων.**

Πηγές

Berridge, V. και Hickman, T. (2006), *History and future of psychoactive substances, Foresight Brain Science,* Addiction and Drugs project. Office of Science and Technology, Ηνωμένο Βασίλειο.

CAM (2000), *Risk assessment report relating to paddos (psilocin and psilocybin),* Coordination Centre for the Assessment and Monitoring of New Drugs (CAM), Den Haag, Κάτω Χώρες.

ΕΚΠΝΤ (2006), Hallucinogenic mushrooms: an emerging trend case study, *EMCDDA Thematic Papers,* Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας, Λισσαβόνα.

Golub, A. and Johnson, B.D. (1996), 'The crack epidemic: empirical findings support an hypothesized diffusion of innovation process', *Socio-economic Planning Sciences,* 30 (3), σσ. 221–231.

Guzmán, G., Allen, J.W. και Garrtz, J. (2000), A worldwide geographical distribution of the neurotropic fungi, an analysis and discussion, *Annali dei Museo civico - Rovereto, Italia. Τόμος* 14:1890280 (διατίθεται στην αγγλική γλώσσα).

Hibell, B., Andersson, B., Bjarnasson, T. et al. (2004), *The ESPAD report 2003: alcohol and other drug use among students in 35 European countries,* The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN) and Council of Europe Pompidou Group.

Reynaud-Maurupt, C. (2006), *Usages contemporains de plantes et champignons hallucinogènes,* Observatoire français des drogues et des toxicomanies, Saint-Denis, σ. 160.

Πληροφορίες στο Διαδίκτυο

Ευρωπαϊκή Νομική Βάση Δεδομένων για τα Ναρκωτικά (ELDD)
http://eldd.emcdda.europa.eu/

Πληροφορίες του γαλλικού παρατηρητηρίου ναρκωτικών και τοξικομανίας (OFDT) για τα παραισθησιογόνα
http://www.ofdt.fr/ofdtdev/live/produits/hallucin.html

Πίνακες δελτίων στατιστικών στοιχείων του ΕΚΠΝΤ για το 2006 σχετικά με την επικράτηση της χρήσης ναρκωτικών στον πληθυσμό
http://stats06.emcdda.europa.eu/en/page053-en.html

Υπηρεσία Εκδόσεων
Publications.europa.eu

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΤΗΣ: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
© Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας, 2007
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Wolfgang Götz
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Peter Fay
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Jennifer Hillebrand, Deborah Olszewski, Roumen Sedefov και Brendan Hughes
ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Dutton Merrifield, Ηνωμένο Βασίλειο
Printed in Belgium